

Artär

Artär kallas ett blodkärl som leder blod bort från hjärtat.

Kapillär

Kapillär är de tunnaste blodkärlen som du har i din kropp. De finns överallt, även längst ut i huden. De finns mellan artärerna och venerna. Det är i kapillärerna som blodet lämnar ifrån sig näringsämnen och syre till cellerna och tar upp koldioxid och andra ämnen som cellerna vill bli av med.

Diskussionsfrågor

Innan ni startar en diskussion kring filmen i gruppen är det viktigt att läraren/ledaren funderar igenom hur man ska hantera diskussionen och svaren. Dela gärna upp gruppen i mindre grupper och låt deltagarna först skriva ned sina svar.

- Vad är blodomloppet?
- Vad är blodkärl?
- Vad är "kroppens transportsystem"?
- Varför ökar din puls när du tränar?
- Nämn några olika uppgifter blodet har.
- Vad består blod av?
- Varför är blodplättar bra att ha?
- Hur pumpas ditt blod runt i kroppen?
- Hur fungerar det stora och det lilla kretsloppet.
- Hur kan man ta hand om sitt hjärta? Ge exempel.

Grupparbete

- Gör ett grupparbete om blodet och blodomloppet.
– Sök fakta på bibliotek, Internet etc. Presentera sedan arbetet på stora ritblock, som hemsida, utställning, bok, tidning, film eller som en pjäs för klassen.

Vill du veta mer?

<http://lankskafferiet.skolverket.se>

– Myndigheten för Skolutvecklings sajt med länkar till webbplatser du kan använda i skolarbetet

www.sjukvardsradgivningen.se

- Sjukvårdsrådgivningen tillhandahåller mycket information, sök på sidan efter de nyckelord du vill veta mer om

www.ur.se/topptilla

- en webbplats för dig som vill veta mer om kroppen på ett enkelt sätt

Om Solfilm

Solfilm Media arbetar med lärorika och inspirerande filmer för den svenska utbildningsmarknaden.

Vi har lång erfarenhet av filmer som motiverar och stödjer elever att nå uppsatta kunskapsmål. Våra målgrupper är framför allt pedagoger och utbildare på skolor, bibliotek, AV/Mediacentraler, föreningar och organisationer.

Genom pedagogiska program kan man påverka attityder samt engagera och stimulera inlärning av ny kunskap.

Tipsa oss gärna om program vi borde köpa in eller producera!

Kontakta oss på info@solfilmmedia.se

Läs mer om
våra filmer på
Solfilmmedia.se

Solfilm Media AB
Box 133
272 23 Simrishamn

Tel: 0414-170 70
info@solfilmmedia.se
www.solfilmmedia.se

STUDIEHANDLEDNING

© Rättigheterna till studiematerialet ägs av Solfilm Media AB.
Du har rätt att använda dig av studiematerialet i samband med visning av programmet.

Vi lär oss om: Blodet och blodomloppet

Det här programmet handlar om ett av kroppens drivmedel; blodet och blodomloppet. Vi undersöker vad blod är för något, vad det består av och hur det cirkulerar i kroppen.

Vad som händer i kroppen med blodet och blodomloppet om vi springer 100 meter, får vi se genom pedagogiska animationer och bilder.

Vi lär oss också mer om hjärtat, blodkärl och blodtryck.

Viktig terminologi som används i programmet är bl.a.: röda och vita blodkroppar, artär, ven, kapillär och blodplättar.

Syfte/inlärningsmål

- > Att lära sig mer om kroppens blod och blodomlopp
- > Att visa vad blod är och vad det består av
- > Att förklara olika begrepp såsom blodkroppar, artär, ven och kapillär.

Fakta

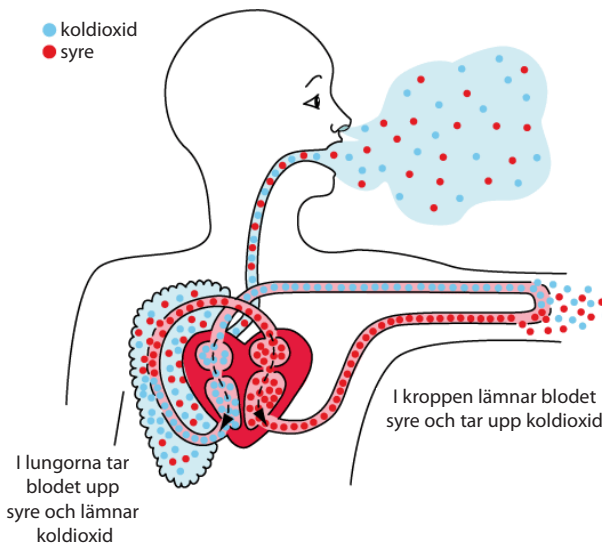
Artikelnr:	Sol7075
Producent:	VLC, Canada
Distribution:	Solfilm Media AB 2009
Version:	Svenskt tal
Speltid:	12 minuter
Målgrupp:	Från 11 år (M, H)
Ämne:	Natur/teknik, biologi, människokroppen

2

Blodet och blodomloppet

Blod är en röd vätska som strömmar runt i ett omlopp i blodkärlen i kroppen. En vuxen människa har 5–6 liter blod. Blodet pumpas runt av hjärtat, det är livsviktigt. Om hjärtat slutar pumpa dör man på några minuter.

Blodet för fram syre och näringsämnen till kroppens celler och för bort avfallsprodukter. Blodet bildar försvar mot infektioner och hjälper till att reglera kroppstemperaturen. Blodet får sin röda färg av de röda blodkropparna. Deras uppgift är att transportera syre till kroppens celler och forsla bort den koldioxid som bildas när cellerna förbränner syret. Vita blodkroppar finns av flera slag, men alla har sina uppgifter inom immunförsvaret. Blodplättarna har betydelse för att blodet ska kunna stelna, koagulera. Blodet börjar koagulera så fort det kommer utanför blodkärlen, till exempel när man skär sig. Det är livsviktigt att blodet kan koagulera, annars fick man ingen sårkorpa och man kunde förblöda av bara ett litet sår.

Blodomloppet är det system i kroppen som gör att blodet går runt i en bana och kommer tillbaka till hjärtat. Blodomloppet kan delas in i två olika kretslopp. I det lilla kretsloppet

3

pumpas blodet från hjärtats högra halva till lungorna, där det lämnar koldioxid och hämtar syre. Sedan kommer blodet tillbaka till hjärtat, men då kommer det till den vänstra halvan. I det stora kretsloppet pumpas blodet från hjärtats vänstra halva ut till alla delar av kroppen. Där lämnar det ifrån sig syre och näringsämnen samtidigt som det tar upp koldioxid och andra avfallsprodukter. Blodet kommer sedan tillbaka till hjärtats högra halva.

Källor: NE m.fl.

Allmänna råd inför visningen:

- Gå igenom filmen för att lära dig filmens pedagogiska uppbyggnad och huvudbudskap.
- Tänk igenom vad du ska be deltagarna fokusera på.
- Hur ska du använda filmen? Som starter, som utgångspunkt för diskussion/grupparbete?
- Hur ska du följa upp filmvisningen?
- Introducera filmen genom en kort beskrivning av innehållet och tala om hur det berör deltagarna.
- Tala om varför du valt just det här programmet.
- Ange om deltagarna ska fokusera på något särskilt och om de ska föra anteckningar.
- Informera om vad som ska hända efter filmens slut.
- Koppla filmen till deltagarnas egen situation.

Ordlista

Puls

Pulsen är den blodstöt som går genom kroppens artärer varje gång som hjärtat slår ett slag och pumpar ut blod.

Blodkärl

Blodkärl är ett slags ihåliga rör som blodet färdas i.

Blodkropp

En blodkropp är en typ av cell som utgör en fast beståndsdel i blodet och har till uppgift att transportera syre eller bekämpa infektioner

4